

trend in opkomst: prairietuinen

PRAIRIE IN DE POLDER

Bij het woord prairie denk je niet onmiddellijk aan een tuin. Toch vormen de prairies, met name die van Noord-Amerika, de basis van een nieuwe tuintrend waarin klassieke borders plaats maken voor natuurlijk ogende combinaties van vaste planten en grassen.

Op een natuurlijke prairie groeien luchtige grassen en forse vaste planten door elkaar. Bomen en struiken krijgen er geen kans. Vroeger werd het gras door indianen in brand gestoken en grazende bizonnen hielpen de prairie te behouden. Tegenwoordig veroorzaken de droge, hete zomers, sterke winden en blikseminslag natuurlijke branden. De indianen en bizonnen zijn grotendeels verdwenen. Er zijn afhankelijk van het klimaatgebied en de grondsoort - verschillende prairiegebieden ontstaan: de kortgrasprairie (of steppe), de gemengde prairie en de langgrasprairie. Er is ook verschil tussen de begroeiing in droge en in vochtige gebieden. In de zomer groeien de grassen van de langgrasprairie letterlijk manshoog, met daartussen uitbundig bloeiende,

hoge vaste planten. Om te kunnen concurreren met de grassen moeten de vaste planten snel hoog opgroeien en verschijnen de bloemen vrij laat. De meeste soorten blijven ook na de bloei indrukwekkend om te zien. Ooit bestonden er miljoenen hectares van deze weelderige prairies. De laatste tweehonderd jaar is bijna alle prairie vervangen door landbouwgrond. Op dit moment wordt er in Amerika hard gewerkt aan het behoud van de prairies die er nog zijn. Er is een aantal reservaten, zoals de Tallgrass Prairie National Reserve in Kansas, en in sommige gebieden zijn bizonnen geïntroduceerd.

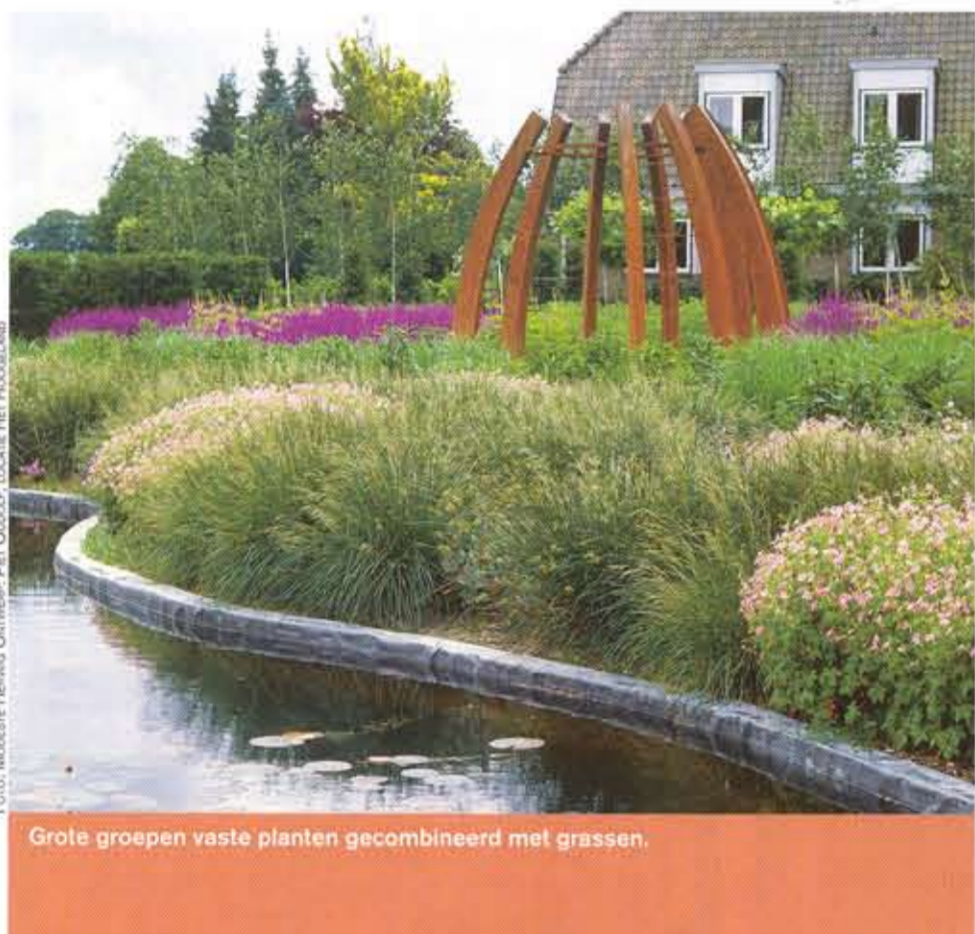
Natuurlijk effect

De bijzondere plantengemeenschappen van de Noord-Amerikaanse prairie vormen al een

aantal jaren de inspiratiebron voor hedendaagse tuinontwerpers. Met als resultaat tuinen met een natuurlijke ogende en onderhoudsvriendelijke mix van grassen en rijkbloeiende vaste planten. Veel prairieplanten kennen we al als borderplant, zoals *Helenium*, *Echinacea*, *Eupatorium* en *Heliopsis*. In de klassieke Engelse border worden deze planten zorgvuldig met elkaar gecombineerd. De manier waarop deze rijke bloeiers op de prairie tussen grassen staan is heel anders. Meestal staan ze in grote groepen willekeurig verspreid, vaak in langwerpige banen of 'drifts'. Door de planten ook in de tuin op deze manier bij elkaar te zetten, ontstaat een nieuwe tuinstijl met een heel natuurlijk effect. Wel worden er voor de tuin meestal meer kleurige vaste planten gebruikt en wat minder grassen. De Noord-Amerikaanse prairie

Een van de prairiemengsels die getest worden in de 'Hermannshof' in Weinheim is de 'dry prairie purple mix'. Links op de voorgrond: *Perovskia 'Blue Spire'*.

Grote groepen vaste planten gecombineerd met grassen.

Van voor naar achter: *Helenium 'Rubinzweg'*, *Sanguisorba officinalis 'Red Thunder'* en *Pennisetum orientale 'Tall Talls'*.

is de inspiratiebron, maar ook planten die oorspronkelijk uit andere gebieden komen, kunnen meedoen in een prairiebeplanting. In Europa heeft 'prairie' een ruime betekenis gekregen en slaat de term op elke natuurlijk ogende beplanting van hoge vaste planten en siergrassen.

Tuinbiotopen

In Duitsland is de natuurlijke, door de prairie geïnspireerde beplantingsstijl al langere tijd populair. In de eerste helft van de vorige eeuw propageerde publicist en kweker Karl Foerster het opzetten van showtuinen, zodat het publiek kennis kon maken met nieuwe ideeën. Volgens hem moet de natuur de inspiratiebron zijn voor het ontwerpen van een tuin en komt een plant het best tot zijn recht als hij het voor hem ideale plekje in de tuin krijgt. Daarbij wordt gekeken naar de hoeveelheid licht, de vochtigheid en de voedingsgraad van de bodem. De Duitse professor Richard Hansen beschreef op basis hiervan zeven tuinbiotopen. Een tuinbiotoop wordt bepaald door de natuurlijke omstandigheden en daar hoort een specifieke groep planten bij. Daarin passen zowel inheemse als uitheemse soorten. De zeven biotopen die hij heeft beschreven zijn: bos, bosrand, open

Eenvoudig, maar opvallend: violette bloemen van salie (*Salvia nemorosa*) en ijzerhard (*Verbena bonariensis*) in combinatie met de siergrassen *Stipa* en *Calamagrostis*.

In Duitsland zijn diverse mooie prairietuinen te bezoeken. Een van de bekendste is de 'Berggarten' in Hannover.

plaatsen, rotstui, borders, moerasbeplanting en waterplanten. De natuurlijke prairie valt onder de biotoop 'open plaatsen'. Omdat er geen bomen en heesters groeien is er veel zon. De bodem van een prairietuin mag voedselrijk zijn, net als bij de oorspronkelijke prairie. Ook zwaardere kleigrond is geschikt. Om te voorkomen dat er te veel water blijft staan, kan de klei vermengd worden met grof zand of steenslag. Een mulchlaag van 5 tot 10 centimeter voorkomt uitdrogen en beperkt de uitzaaai van ongewenste soorten. Arme zand-

grond kan worden verbeterd met organisch materiaal zoals compost.

In Duitsland zijn verschillende, mooie prairietuinen te bezoeken. Bekend is de 'Berggarten' in Hannover, waar Hans en Werner Simon een op de Noord-Amerikaanse prairie gebaseerde beplanting hebben aangelegd. Om de bloeitijd te verlengen zijn ook Europese en Aziatische soorten toegevoegd, waarbij rekening is gehouden met de richtlijnen van professor Hansen. Manshoge vaste planten en grassen harmoniëren op een bijzondere manier met

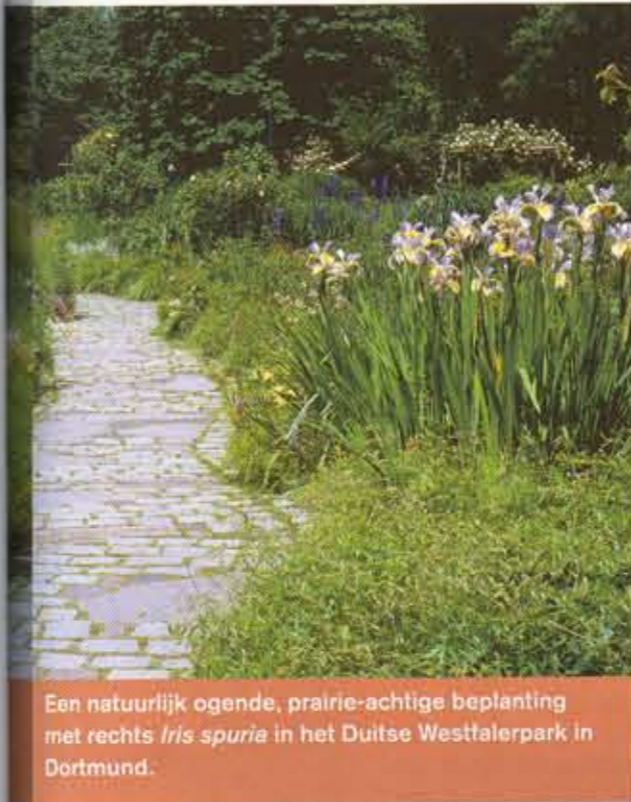
elkaar. Ze lijken wel met elkaar verweven.

In Weinheim ligt de 'Hermannshof', waar Cassian Schmidt sinds 1998 de leiding heeft. Hier is een proef- en kijktuin waar onder andere wordt geëxperimenteerd met plantengemeenschappen die afkomstig zijn van de Amerikaanse prairie. Er wordt geprobeerd ecologie en vormgeving samen te laten gaan. Planten uit dezelfde of verwante biotopen, die ongeveer dezelfde eisen stellen aan een groeiplaats, worden samengevoegd. Zo ontstaan volgens Schmidt nieuwe gemeenschappen van tuinplanten, mooi om te zien en onderhoudsarm. Daarbij wordt gebruik gemaakt van zowel gekweekte, natuurlijk ogende borderplanten als wilde planten. Je vindt er bijvoorbeeld kruisingen van *Solidago* (guldenroede) die minder woekeren dan de wilde vormen en allerlei cultivars van bekende tuinplanten. Hierbij passen hoge grassen - karakteristiek voor de vruchtbare prairiegebieden - zoals *Panicum virgatum* en *Calamagrostis x acutiflora* 'Karl Foerster'. Tussen de groepen vaste planten komen ook hoog opgroeiende eenjarige uitstekend tot hun recht. In de nieuwe prairietuin, die 2000 vierkante meter groot is, worden zestien verschillende prairiemengsels getest.

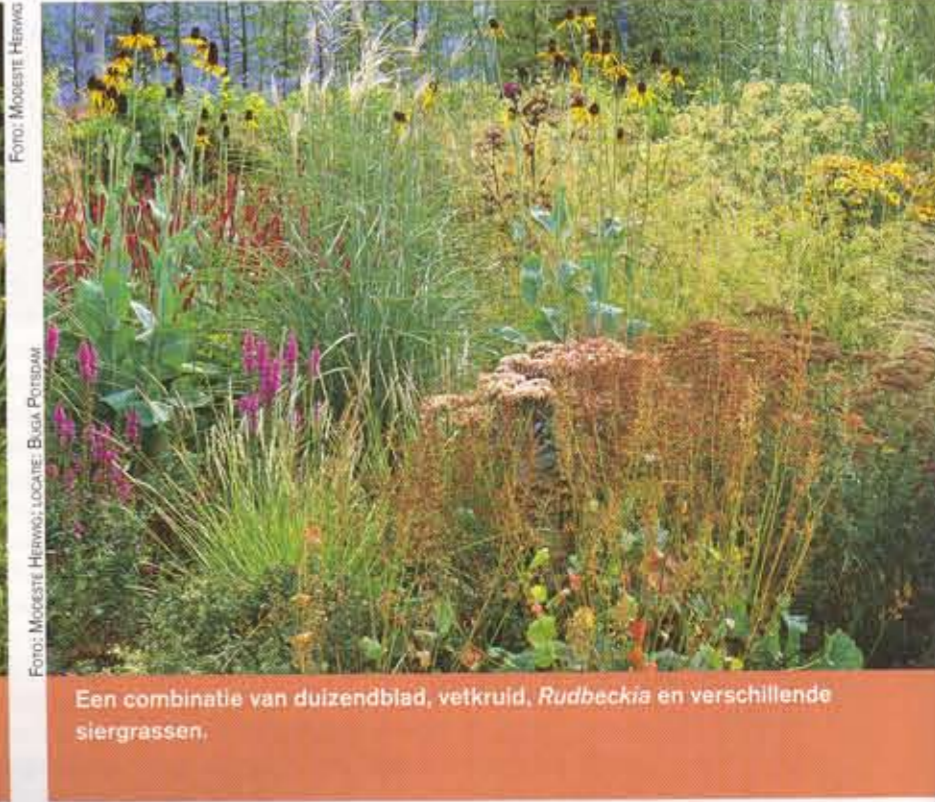
In Nederland is Piet Oudolf volop aan het experimenteren met planten van de Amerikaanse prairie. In zijn privétuin in Hummelo zijn veel prachtige combinaties te zien van hoge, rijkbloeiende vaste planten en siergrassen. Ook in het buitenland maakt hij inspirerende beplantingen. In België is op de kwekerij van Jan Spruyt-Van der Jeugd in Buggenhout een bijzondere prairietuin aangelegd.

Prairietuin op de kwekerij van Jan Spruyt-Van der Jeugd in Buggenhout.

Een natuurlijk ogende, prairie-achtige beplanting met rechts *Iris spuria* in het Duitse Westtalarpark in Dortmund.

Een combinatie van duizendblad, vetkruid, *Rudbeckia* en verschillende siergrassen.